

Sammanfattning

Mer positiv omvärldsbild

Den globala ekonomin fortsätter att återhämta sig. Uppgången blir till en början ganska långsam men den ekonomiska tillväxten tilltar fram till slutet av 2015. Världens BNP-tillväxt bedöms öka från 3 procent 2013 till cirka 4 procent 2015. De lediga resurserna fortsätter emellertid att vara stora och inflationen förblir av den anledningen låg under de närmaste åren. Centralbankernas lågräntepolitik kvarstår, men en viss höjning av styrrentan sker i vissa länder under 2015. Det finns ett växande tryck på finanspolitiken att ta ett större ansvar för att stimulera tillväxten och nedbringa den höga arbetslösheten.

Förenta staterna håller i taktningen för den globala tillväxten och olika framåtblickande indikatorer pekar på att återhämtningen fortsätter i god takt. Arbetslösheten har fallit, men det beror inte enbart på fler jobb utan också på att deltagandet i arbetslivet minskat. Krisen i eurozonen klingar så sakteliga av och området uppvisar en svag tillväxt. Denna utveckling förstärks under de kommande åren. Den höga arbetslösheten har kulminerat och en viss sjunkande arbetslöshet förutses för 2014 och 2015. Det återstår dock fortfarande en rad problem, varvid ett av de största är den höga strukturarbetslösheten. Bland tillväxtländerna bedöms Kinas ekonomi gå in i en något långsammare tillväxtbana, vilket sammanhänger med en strategi att växla från en investeringsledd tillväxt till en ekonomi som i högre grad är baserad på privat konsumtion.

Den sammantaget mer positiva omvärldsbilden leder till en allt starkare tillväxt av världshandeln under 2014 och 2015. Denna utveckling gynnar svenska exportföretag och förbättringen slår igenom mer påtagligt 2015.

Den privata konsumtionen förblir motorn i svensk ekonomi

I Sverige föll BNP svagt mellan fjärde kvartalet 2013 och första kvartalet 2014. Denna inbromsning var väntad eftersom tillväxten i ekonomin var mycket stark under fjärde kvartalet, driven av några tillfälliga faktorer såsom kraftig lageruppbyggnad och stora försvarsinköp. De framåtblickande indikatorerna har emellertid försvagats och Konjunkturinstitutets barometerindikator föll till en nivå under det historiska genomsnittet i maj 2014. Den utvecklingen indikerar att tillväxten också blir svag under andra kvartalet. Att det skett en viss dämpning i stämmningsläget för det närmaste året kan också konstateras i Arbetsförmedlingens intervjuundersökning. En förklaring kan vara att krisen i Ukraina har påverkat synen på den närmaste framtiden.

Det finns mycket som talar för att tillväxten växlar upp under andra halvåret, och det är en utveckling som bedöms förstärkas under 2015. Den privata konsumtionen fortsätter därvid att vara drivkraften bakom tillväxten. De svenska hushållens inkomster utvecklas väl samtidigt som deras förmögenhet stiger. Denna utveckling understöds av en expansiv finanspolitik 2014.

Den svaga investeringskonjunkturen har vänt uppåt överraskande starkt. Under första kvartalet 2014 ökade de fasta bruttoinvesteringarna med 7,7 procent jämfört med motsvarande kvartal 2013. Detta beror främst på en stor ökning av bostadsinvesteringarna, vilka gick upp med 21,7 procent jämfört med första kvartalet 2013. För 2015 bedöms inve-

steringarna komma att öka ännu mer påtagligt, vilket bland annat sammanhänger med att industrins investeringar i maskiner och lokaler tar fart. Den förstärkning som sker av den globala konjunkturen leder till att exporttillväxten ökar 2014 och det är en utveckling som förstärks 2015. Dock motverkas exportens bidrag till BNP genom en betydande ökning av importen. BNP beräknas öka med 2,5 procent 2014 och med 3,1 procent 2015.

Sysselsättningen ökar med 95 000 personer mellan 2013 och 2015

Arbetsförmedlingens intervjuundersökning av 10 000 arbetsställen visar att arbetsgivarna planerar för fler anställda på både ett och två års sikt. Dock har framtidstron hos företagen mojnät något, vilket indikerar att återhämtningen kommer att gå något långsammare än vad vi bedömde i föregående prognos.

Den starka sysselsättningsstillväxten under första halvåret 2013 växlade ned kraftigt under andra halvåret 2013 och denna tendens kvarstod under inledningen av 2014. En viss förstärkning noterades dock under månaderna mars och april, men den hittillsvarande svaga sysselsättningsförändringen 2014 leder fram till en nedrevidering av sysselsättningen 2014 – detta jämfört med föregående prognos.

Produktivitetstillväxten har varit svag men allt talar för en förstärkning under de kommande åren. Produktivetsförbättringarna håller tillbaka sysselsättningsökningen under åren 2014 och 2015. Mellan 2013 och 2014 beräknas sysselsättningen komma att stiga med 41 000 i åldrarna 16-64 år. Ökningen 2015 bedöms till 54 000 personer. Trots jobbtillväxten förblir arbetslösheten 2014 i det närmaste oförändrad, 8,0 procent. Under 2015 minskar sedan arbetslösheten till 7,6 procent. Det är en fortsatt god tillväxt av utbudet av arbetskraft som motverkar en mer tydlig nedgång av arbetslösheten åren 2014 och 2015.

Stort tillskott av personer till arbetskraftsutbudet

Utbudet av arbetskraft har ökat starkt de senaste åren och överträffat alla förväntningar. Det stora tillskottet på arbetskraft har sin grund i en medveten politik i syfte att öka den samlade tillgången på arbetskraft. Utbudet av arbetskraft behöver fortsätta att öka i hög takt för att det ska gå att upprätthålla en god och uthållig ökning av sysselsättningen, på både kort och lång sikt. Det pågår för närvarande en stor generationsväxling på arbetsmarknaden samtidigt som den samlade tillgången på arbetskraft krymper i flera mindre regioner.

Mellan 2012 och 2013 ökade antalet personer i arbetskraften i åldrarna 16-64 år med 53 000 personer – det vill säga mer än sysselsättningen – och det relativa arbetskraftstalet steg med 0,7 procentenheter. Ökningen omfattade alla åldrar men var störst för ungdomarna. Utvecklingen i Sverige skiljer sig från den i många andra länder. I flertalet OECD-länder har de demografiska förutsättningarna inneburit att arbetskraften antingen upphört att öka eller också minskat. Befolkningen i aktiva åldrar (16-64 år) minskar nämligen i en rad länder. Till detta kommer finanskrisens inverkan på arbetskraftsutbudet i många länder.

Under 2014 beräknas utbudet av arbetskraft öka med 38 000 personer och ökningen 2015 bedöms till 34 000. Hela uppgången faller på utrikes födda. En orsak till detta är att nettoinvandringen legat kvar på en hög nivå, vilket den också väntas göra under de kommande åren. Två betydelsefulla reformer som ökat utbudet av arbetskraft är etableringsuppdraget och överföringen av personer från sjukförsäkringssystemet till Arbetsför-

medlingen. Det förstnämnda har påskyndat inträdet på arbetsmarknaden för nyanlända invandrare. Även jobbskatteavdragen och övriga ekonomiska reformer har haft en positiv inverkan på arbetskraftsutbudet.

Utrikes födda står för merparten av sysselsättningsökningen

Den sysselsättningsökning på 95 000 personer som förutses för åren 2014 till 2015 tillkommer i hög grad bland utrikes födda och framför allt utomeuropeiskt födda. Det sammanhänger med att utrikes födda svarar för hela ökningen av aktiv befolkning, 16-64 år.

Den inrikes födda befolkningen i aktiv ålder fortsätter att minska under åren 2014 och 2015 men deras sysselsättningsgrad kommer att öka. Vi bedömer även att sysselsättningsgraden för utrikes födda ökar under vår prognoshorisont. Trots detta förblir skillnaden i sysselsättningsgrad mellan i synnerhet utomeuropeiskt födda och inrikes födda mycket stor. År 2013 uppgick sysselsättningsgraden för inrikes födda i åldern 16-64 år till 78,4 procent, jämfört med 56,2 procent för utomeuropeiskt födda. Skillnaden mellan de två grupperna är särskilt stor för kvinnor.

Det finns ett starkt samband mellan utbildningsnivå och sysselsättningsgrad. En stor del av den förväntade sysselsättningsökningen på 95 000 personer tillkommer bland eftergymnasialt utbildade. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan inrikes födda och utomeuropeiskt födda när det gäller eftergymnasial utbildning förblir dock stor. Sysselsättningsgraden uppgick år 2013 till 89,8 procent för inrikes födda med eftergymnasial utbildning jämfört med 71,6 procent för utomeuropeiskt födda. Det finns därmed en stor potential att öka sysselsättningen i den senare gruppen.

Det väntas bli en god jobbtillväxt för yrken med krav på gymnasieutbildning, vilket i praktiken gynnar även en hel del eftergymnasialt utbildade eftersom de ofta rekryteras till dessa jobb. Under kommande år upphör i bästa fall sysselsättningen att minska för eftergymnasialt utbildade. Det betyder att sammansättningen av sysselsättningen fortsätter att förskjutas mot en stigande andel sysselsatta med eftergymnasial utbildning och en minskande andel förgymnasialt utbildade.

Bristen på arbetskraft ökar 2014 och 2015

Bristen på arbetskraft inom det privata näringslivet har inte ökat det senaste året trots växande efterfrågan på arbetskraft. Antalet företag med brist har sedan slutet av 2012 legat kvar på en historiskt låg nivå, strax över 15 procent mätt som andel av det totala antalet företag.¹ Andelen arbetsgivare med brist har också uppvisat ett tydligt svagare samband med antalet nyanmälda lediga platser. Bristen på arbetskraft har med andra ord blivit lägre vid en given nivå av antalet lediga platser.

Det finns flera förklaringar till detta. En faktor som har inverkat är den goda sysselsättningstillväxten inom de delar av tjänstenäringen, där det inte ställs några långtgående krav på utbildning och yrkeserfarenhet. Tjänstesektorernas tillväxt sker dessutom främst i storstadsregionerna, där tillgången på arbetskraft är betydligt större än i andra regioner genom det stora utflödet från utbildningar samt genom inflyttningen från andra regioner och från utlandet. Ytterligare faktorer att beakta i sammanhanget är de ökade inslagen av

---

¹ Konjunkturinstitutets barometerundersökning.

utländska entreprenörer och den arbetskraftsinvandring som sker inom en del traditionella bristyrken.

Den låga nivån på bristen och det försvagade sambandet med styrkan i efterfrågan på arbetskraft talar för att det finns ett betydande tidsmässigt utrymme innan en ökad efterfrågan på arbetskraft leder till mer tydliga rekryteringsproblem. Allt detta tyder på att det stora flertalet rekryteringar kommer att klaras på ett smidigt sätt under resterande del av år 2014 och under år 2015. De största rekryteringsproblemen återfinns inom den offentliga tjänstesektorn, och den situationen bedöms förvärras 2014 och 2015. Detta syns tydligast inom områdena hälso- och sjukvård samt utbildning men också i allt högre grad inom omsorgen av äldre. Där finns en ökad risk att bristen på arbetskraft kan leda till att uppgjorda planer på tillskott av medarbetare inte kan nås under de närmaste åren.

Rekryteringssvårigheterna kommer främst att bli framträdande i regioner med stora pensionsavgångar och minskande arbetskraftsutbud. Detta kommer dock fortfarande att endast i begränsad grad ge avtryck i de nationella talen över bristen på arbetskraft.

Inom följande yrkesområden väntas bristen bli mest framträdande:

- Yrken inom hälso- och sjukvård, främst på högskolenivå
- Yrken inom teknik och data
- Yrken inom bygg- och anläggningsarbete
- Kvalificerade yrken inom industrin
- Vissa läraryrken
- Några enskilda yrken inom tjänster och service

Matchning i fokus – krav på ökad rörlighet åren 2014 och 2015

Efterfrågan på arbetskraft ökar varvid arbetet med att tillsätta lediga platser står än mer i centrum, allt för att sysselsättningsuppgången ska underlättas. Arbetsförmedlingen kommer att arbeta utifrån ett förlopp på arbetsmarknaden där antalet arbetslösa med utbildning och god kompetens minskar allt eftersom konjunkturen förstärks. Arbetskraftstillgången krymper successivt, i synnerhet i befolkningssvaga regioner med stora pensionsavgångar. Arbetsförmedlingens matchningsarbete kommer i den utvecklingen att utsättas för stora utmaningar.

En viktig förutsättning för att arbetet ska lyckas är att omställningen och rörligheten på arbetsmarknaden förbättras. Arbetsförmedlingen behöver draghjälp av det reguljära utbildningsväsendet när det gäller att öka utbildningsinsatserna och öka utflödet av färdigutbildad arbetskraft, för att nå goda förutsättningar för en tillväxt av sysselsättningen. Utbildningsutbudet måste även uppvisa en god överensstämmelse med hur efterfrågan på arbetskraft ser ut. Rörligheten på arbetsmarknaden måste öka, inte bara via utbildning till nya yrken utan även i form av den geografiska rörligheten. Det kommer att föreligga tydliga geografiska skillnader i efterfrågeläget och i storleken på behoven av att rekrytera inom olika yrken. Det blir av än större betydelse att arbetslösa flyttar eller pendlar till nya jobb på andra orter. Här har många regioner med en krympande arbetsför befolkning en framgångsfaktor i att vara attraktiva inflyttningsregioner – inte minst för utrikes födda.

Ett viktigt led för att förbättra resultaten i matchningsarbetet är att stärka positionen på arbetsmarknaden för arbetslösa som saknar vissa kompetenser. Detta arbete är av central betydelse för att åstadkomma en uthålligt god utveckling av sysselsättningen. En stigande andel av jobben måste tillsättas med arbetslösa som i normalfallet inte finner ett arbete lika snabbt som arbetslösa med starkare ställning på arbetsmarknaden. En grundläggande förutsättning för att lyckas väl i matchningsarbetet är att Arbetsförmedlingens medarbetare besitter goda kontakter med arbetsgivare inom olika branscher. Arbetsförmedlingen behöver nära kontakter med arbetsgivarna för att tillsammans med dem finna lösningar för att tillsätta de lediga jobben, och samtidigt finna lösningar för personer som inte fullt ut har de kompetenser som efterfrågas för de lediga jobben.

Arbetslösa med svag ställning konkurrerar på en krympande marknad

Det stigande arbetskraftsutbudet har på senare år inte bara lett till ökad tillgång på arbetssökande som snabbt finner ett arbete, utan det har även medfört betydligt fler inskrivna arbetslösa inom grupper med svag ställning på arbetsmarknaden. Arbetslöshetens struktur ser annorlunda ut än vid jämförbara konjunkturlägen tidigare, något som gör arbetet med matchningen betydligt svårare än förut. Tillgången på arbetslösa med god utbildning kommer allt eftersom tiden går att fortsätta krympa i flera regioner i landet. Samtidigt kommer det att finnas en stor tillgång på arbetslösa med kort utbildning eller med yrkeskompetenser som endast efterfrågas i liten utsträckning. De nya jobben tillkommer inom yrken på gymnasial och eftergymnasial nivå samtidigt som antalet inskrivna arbetslösa med högst förgymnasial utbildning är rekordstort. Denna förändring mot ett komplexare matchningsuppdrag speglar mycket väl den allt större utmaning som Arbetsförmedlingen står inför inom ramen för sitt verksamhetsfält.

Det samlade arbetsmarknadspolitiska uppdraget ställer omfattande krav på effektivitet. Detta innebär stora krav på både bred och djup kompetens inom Arbetsförmedlingen. Det krävs dessutom vassa arbetsmarknadspolitiska instrument som underlättar för arbetslösa att komma ut i ett arbete och nå en fast förankring i arbetslivet. För en del av de arbetslösa finns emellertid inte tillräckligt med verkningsfulla verktyg inom arbetsmarknadspolitiken för att nå en långsiktigt hållbar lösning på deras arbetsmarknadssituation, till exempel gäller detta för arbetslösa som helt saknar grundläggande utbildning.

I april 2014 fanns 114 000 inskrivna arbetslösa vars högsta utbildningsnivå var grundskola och den gruppen utgjorde 30 procent av den totala arbetslösheten. En stor del av arbetslösheten består av personer som har stora brister i sin utbildningsbakgrund. Det är viktigt att understryka att Arbetsförmedlingen inte har egna redskap för att uppgradera utbildningsnivån i den omfattning som krävs för personer som inte har en gymnasieutbildning. För en stor del av de arbetslösa som saknar en sådan utbildning krävs en riktad utbildningssatsning inom utbildningsväsendet för att de ska nå en position i arbetslöshetsköerna där de kan konkurrera om jobben på lika villkor som andra arbetssökande. För alla är dock utbildning inte ett alternativ, åtminstone inte i ett kortare tidsperspektiv. Därför är det också viktigt att skapa fler jobb med lägre utbildningskrav, och dessa jobb måste ges någon form av subvention.

Fler med svag ställning har lämnat arbetslöshet

Antalet arbetslösa med svag ställning på arbetsmarknaden har sedan några månader tillbaka minskat. Gruppen innefattar utomeuropeiskt födda, personer med funktionsnedsättning, personer i åldrarna 55-64 år samt personer med högst förgymnasial utbildning. Nedgången av arbetslösheten för denna grupp är överraskande mot bakgrund av sammansättningen av efterfrågan på arbetskraft. Minskningen av arbetslösheten inträffade också betydligt tidigare än vad som bedömdes i föregående prognos. Det finns flera anledningar till vändningen nedåt i arbetslöshetstalen.

Det finns för det första faktorer som påverkat in- och utflödet av personer till arbetslöshet inom grupper med svag ställning. Inflödet har minskat genom att vissa personer helt enkelt gått till andra arbetsmarknadsstatus än arbetslöshet. Aktivitetsrapporteringen med start i oktober 2013 och ändrade rutiner för inskrivningen av nyanlända kopplade till deras bosättning är ett par exempel på förändringar som kan ha bidragit till att färre skrivits in som arbetslösa de senaste månaderna. Aktivitetsrapporteringen för arbetslösa bör dessutom även ha lett till ökat utflöde från arbetslöshet genom tydligare dokumentering av personernas arbetsmarknadsstatus. Slutsatsen är att det minskade inflödet till arbetslöshet inom grupper med svag ställning till största delen beror på förändringar i regelsystem och inte i nämnvärd grad på minskat inflöde tack vare en förstärkt arbetsmarknads efterfrågan.

En annan viktig orsak till att fler lämnat arbetslösheten är att Arbetsförmedlingen prioriterat arbetslösa med svag ställning. Arbetsförmedlingen har kunnat lotsa fler arbetslösa än tidigare till ett arbete med stöd eller ett nystartsjobb. Svaga grupper på arbetsmarknaden behöver ofta olika former av stöd från Arbetsförmedlingen för att komma vidare och gå ut i arbete.

I slutet av april 2014 fanns 243 000 inskrivna arbetslösa som tillhörde grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden. Antalet inskrivna arbetslösa med svag ställning bedöms fortsätta att sjunka fränsett att det sker säsongmässiga uppgångar under vissa månader. Utvecklingen väntas uppvisa ungefär samma förlopp under nästa år. Antalet inskrivna arbetslösa med svag ställning kan därmed sjunka till cirka 230 000 personer i december 2015. Denna prognos förutsätter att efterfrågan på arbetskraft är så pass stark att fler grupper på arbetsmarknaden än tidigare kommer ut i reguljärt arbete samt att fler kommer i arbete med stöd eller nystartsjobb.

Andelen inskrivna arbetslösa med svag ställning på arbetsmarknaden i förhållande till det totala antalet inskrivna arbetslösa stiger dock successivt ända fram till slutet av 2015, detta genom att arbetslösheten sjunker betydligt snabbare för grupper med stark ställning. Andelen inskrivna arbetslösa med svag ställning passerade under våren 2013 för första gången 60 procent. I april 2014 uppgick andelen till nästan 65 procent och den andelen kan nå 70 procent mot slutet av prognosperioden.

Storstadslänen fortsatt i täten

Under 2013 steg sysselsättningen på bred front i landet. Som grupp betraktat visade de tre storstadsregionerna Stockholms, Västra Götalands och Skåne län allra starkast jobbtillväxt. Stockholms och Västra Götalands län stod därvid för de tydligaste sysselsättningsökningarna. Även bland övriga län steg sammantaget sysselsättningen under fjolä-

ret, om än i något lägre takt än i storstadslänen. Trots den senaste tidens något svagare sysselsättningsutveckling fortsätter regioner med en större branschbredd och mer utpräglat tjänsteinriktade arbetsmarknader att sammantaget uppvisa en starkare jobbtillväxt än län med en tydligare industriprägel i sin näringsstruktur.²

Även framgent bedöms storstadsregionerna komma att notera den starkaste jobbtillväxten. Dessa län kommer att svara för mer än 70 procent av jobbtillskottet. Det tidigare mönstret med en kraftigare tillväxt av sysselsättningen i regioner med en mer diversifierad näringsstruktur och med en tydligare prägel av tjänsteinriktade verksamheter består således. Dessutom är storstadsregionerna allttjämt attraktiva inflyttningsregioner vilket förstärker utvecklingen i dessa län ytterligare. Allra starkast utveckling väntas i Stockholms län.

Även om sysselsättningen växer i samtliga regioner kommer den regionala näringsstrukturen att fortsätta hålla tillbaka utvecklingen i många delar av landet under vår prognosperiod. Län med en tydligare markerad exponering mot mer exportorienterade verksamheter bedöms således fortsätta att uppvisa en något mer återhållsam jobbtillväxt, framför allt under 2014. Utanför storstadsregionerna krymper dessutom befolkningen i yrkesaktiv ålder (16-64 år) vilket begränsar sysselsättningsutvecklingen ytterligare. Även om det återfinns län med en relativt stark sysselsättningstrend också utanför storstadsregionerna visar utvecklingen på en tydlig tudelning mellan storstadslänen och övriga delar av landet.

Kraftig ökning av sysselsättningen inom den privata tjänstesektorn

Den privata tjänstesektorn bedöms bli sysselsättningslokomotivet under de kommande åren. Vägs olika statistikkällor samman framkommer att en god sysselsättningsökning skett inom områden där det krävs gymnasieutbildning. Det är områden som är nära kopplade till hushållens konsumtion såsom handel, hotell och restaurang, övriga hushållsnära tjänster samt transport. Dessa områden får en fortsatt god utveckling eftersom den privata konsumtionen förblir stark under de kommande åren. Det har däremot skett en dämpning av sysselsättningsstillväxten inom områden som säljer tjänster till andra företag. Den svackan bedöms som tillfällig och området ökar sin sysselsättning tydligt under de kommande åren. Antalet sysselsatta inom den privata tjänstesektorn beräknas öka med 33 000 personer 2014 och med 38 000 personer 2015.

Industrin har förlorat många jobb under de senaste åren och även under 2014 faller antalet anställda. Den tendensbaserade statistiken ger en del motstridiga resultat men sammantaget har industrin passerat konjunkturbotten och gått in i en återhämtningsperiod. Uppgången förstärks undan för undan i takt med återhämtningen av den globala handeln. Exportorderingen har också förstärks och det är en utveckling som fortsätter. Det finns också tydliga tecken på att sysselsättningsnedgången bromsat in, men företagen planerar för att minska antalet anställda ytterligare. Mellan 2013 och 2014 beräknas antalet sysselsatta minska med 15 000 personer, men en stor del av nedgången beror på ett

---

² De regionala beskrivningarna av sysselsättningsutvecklingen är baserade på data från arbetskraftsundersökningen (AKU). Med den senaste tidens utveckling menas sysselsättningsförändringen under perioden kv 4 2013-kv 1 2014. De sistnämnda jämförelserna är baserade på säsongrensade data visade som trendvärden. Det bör dock understrykas att den regionala sysselsättningsstatistiken är behäftad med relativt stor osäkerhet, i synnerhet för mindre befolkningsrika län.

negativt överhäng från 2013. Under loppet av 2015 bedöms antalet sysselsatta komma att öka något.

Bostadsproduktionen bedöms fortsätta att öka och detta tillsammans med bland annat en fortsatt hög aktivitet inom ROT-sektorn och ökade offentliga investeringar i vägar och järnvägar, jämfört med 2013, medför ökad byggsysselsättning både 2014 och 2015. Sammantaget stiger antalet sysselsatta med 9 000 till och med år 2015. Bristen på arbetskraft har legat kvar på en historiskt låg nivå trots en stor produktionsuppgång, vilket är ovanligt. Vår bedömning är att ett ökat inslag av utländska entreprenörer och utländsk arbetskraft är en viktig förklaring till den situationen.

Den offentliga tjänstesektorn skapar ett stort antal nya jobb, ofta med privat huvudman men också med statlig eller kommunal huvudman. Sysselsättningen beräknas öka med 26 000 personer 2014 och med 16 000 personer 2015. Bristen på arbetskraft uppvisar en stigande tendens och har nått en hög nivå, vilket kommer att bli en hämsko för den framtida sysselsättningsutvecklingen.

Arbetslösheten minskar till 7,6 procent 2015

Arbetslösheten enligt arbetskraftsundersökningarna har tenderat att öka svagt³ medan inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen började sjunka redan under hösten 2013. Denna divergens mellan statistikällorna påbörjades vid den tidpunkt då aktivitetsredovisningen infördes. Under de kommande åren bedöms arbetslösheten enligt AKU endast komma att minska svagt, detta på grund av ett fortsatt stort tillskott i arbetskraften. När det gäller inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen bedöms den inledda nedgången fortsätta under hela vår prognosperiod och beröra samtliga län.

Den förhållandevis svaga inledningen på 2014 medför att årsgenomsnittet för arbetslösheten enligt AKU endast kommer att minska svagt under 2014 jämfört med 2013. Detta betyder att arbetslösheten 2014 kommer att uppgå till 400 000 personer eller 8,0 procent. Nästa år bedöms en nedgång av arbetslösheten till en nivå på 380 000 personer, motsvarande 7,6 procent av arbetskraften. Arbetslösheten har minskat tydligast för ungdomar i åldrarna 16-24 år, vilket innebär att deras arbetsmarknad förstärks stadigt. Detta är naturligt när arbetsmarknaden förbättras, eftersom ungdomar ofta är en attraktiv grupp när arbetsgivarna ökar rekryteringen. Arbetslösheten väntas också minska i övriga åldersgrupper på arbetsmarknaden under de kommande åren.

Den högsta arbetslösheten – visat som inskrivna arbetslösa – väntas liksom tidigare i främst Gävleborgs, Blekinge och Södermanlands län. Samtliga dessa regioner beräknas under fjärde kvartalet 2014 uppvisa arbetslöshetstal överstigande 10 procent av den registerbaserade arbetskraften. Samtidigt väntas Uppsala, Stockholms och Hallands län fortsätta uppvisa lägst relativa arbetslöshetstal. Bland storstadsregionerna bedöms Skåne län fortsätta notera den högsta arbetslösheten.

---

³ Analysen är baserad på säsongrensade data från arbetskraftsundersökningen (AKU), visade som trendvärden.

Valda indikatorer

	Procentuell förändring							Prognos	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BNP, till marknadspris	3,3	-0,6	-5,0	6,6	2,9	0,9	1,6	2,5	3,1
BNP, kalenderkorrigerat	3,4	-0,8	-4,9	6,3	2,9	1,3	1,6	2,6	2,9
Arbetade timmar, kalenderkorrigerat	3,4	0,7	-2,6	2,0	2,0	0,6	0,4	1,3	1,5
Produktivitetstillväxt	0,0	-1,5	-2,3	4,3	0,9	0,7	1,2	1,3	1,4
KPIF, inflation, årsgenomsnitt	1,5	2,7	1,7	2,0	1,4	1,0	0,9	0,4	1,2
Timplön ⁴	3,3	4,3	3,4	2,6	2,4	3,0	2,6	2,8	2,9
Hushållens reala disp. inkomster ⁵	5,5	2,3	2,0	1,6	3,3	3,5	2,6	3,0	2,0
Privat konsumtion	3,7	0,0	-0,3	4,0	1,7	1,6	2,0	2,6	3,0
Sparkvot, inkl. avtalspension ⁶	7,2	9,0	11,0	8,3	10,4	12,2	12,3	12,5	11,6

Källa: SCB, Arbetsförmedlingen

Nyckeltal⁷

	Tusental/procent						Förändring, tusental/procentenheter				
	Utfall				Prognos		Utfall			Prognos	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Arbetskraft (16-64 år)	4812	4873	4895	4948	4986	5020	61	22	53	38	34
Sysselsatta (16-64 år)	4395	4491	4502	4545	4586	4640	96	11	43	41	54
Arbetslösa (16-64 år)	417	383	394	403	400	380	-34	11	9	-3	-20
Procent av arbetskraft (16-64 år)	8,4	7,9	8,0	8,1	8,0	7,6	-0,5	0,1	0,1	-0,1	-0,4
Relativa arbetskraftstal (16-64 år)	80,3	81,1	81,5	82,2	82,5	82,6	0,8	0,4	0,7	0,3	0,1
Sysselsättningsgrad (16-64 år)	73,4	74,8	74,9	75,5	75,9	76,4	1,4	0,1	0,6	0,4	0,5
Konjunkturprogram (16-64 år)	185	178	187	201	198	200	-7	9	14	-3	2
Procent av arbetskraft (16-64 år)	3,9	3,7	3,8	4,1	4,0	4,0	-0,2	0,1	0,3	-0,1	0,0
Sysselsatta (15-74 år)	4524	4626	4657	4705	4758	4826	102	31	48	53	68
Arbetslösa (15-74 år)	425	390	403	411	408	387	-35	13	8	-3	-21
Procent av arbetskraften (15-74 år)	8,6	7,8	8,0	8,0	7,9	7,4	-0,8	0,2	0,0	-0,1	-0,5

Källa: SCB, Arbetsförmedlingen.

⁴ Enligt konjunkturlönestatistiken.⁵ Avser hushåll och deras icke vinstdrivande organisationer.⁶ Procent av disponibel inkomst.⁷ Summeringen stämmer inte alltid på grund av avrundningar.